

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku A. B.

przy uczestnictwie B. B., W. B., J. B., J. B., P. B., S. P., L. B. i Z.G.

o zamianę stwierdzenia nabycia spadku po T. B.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 grudnia 2008 r.,

skargi B. B. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 1 grudnia 2005 r., sygn. akt I Ns (...),

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 1 grudnia 2005 r. Sąd Rejonowy na wniosek A. B. zmienił swoje postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku po T. B. z dnia 2 września 2004 r. w sprawie I Ns (...) w ten sposób, że stwierdził, iż spadek po T. B. zmarłym w dniu 22 listopada 2003 r. w USA, ostatnio stale zamieszkałym w USA na podstawie ustawy nabyli: B. B. – żona w 8/32 części oraz rodzeństwo: A. B., W. B., J. B., P. B., S. P., L. B. i Z. G. w 3/32 części każdy z nich. Postanowienie nie zostało zaskarżone i uprawomocniło się.

Uczestniczka postępowania B. B. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem postanowienia zmieniającego postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku z powodu naruszenia art. 932 § 2 k.c.

Zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 424⁵ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać:

- 1) oznaczenie orzeczenia, od którego została wniesiona ze wskazaniem czy jest ono zaskarżone w całości lub w części,
- 2) przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie,
- 3) wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne,
- 4) uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy,
- 5) wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, a ponadto - gdy skargę wniesiono stosując art. 424¹ § 2 - że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi,
- 6) wniosek o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem.

Wymagania te mają charakter konstrukcyjny i w skardze muszą być wypełnione wszystkie, każde z nich bowiem ma charakter samodzielny. Skarga nie zawierająca któregokolwiek z tych elementów jest odrzucana a limine, gdyż są to braki istotne, uznawane za niepodlegające naprawie w sposób przewidziany dla usuwania braków formalnych pism procesowych.

W art. 424⁵ § 1 k.p.c. wyraźnie odróżniono podstawy skargi od wskazania przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne. Są to zatem dwa niezależne od siebie elementy skargi. W postanowieniu z dnia 27 stycznia 2006 r. (III CNP 23/05, OSNC 2006/7-8/140) Sąd Najwyższy podkreślił, że odpowiada to założeniom skargi jako instytucji prawnej ustanowionej dla umożliwienia realizacji uprawnień wypływających z art. 417¹ § 2 k.c., zagwarantowanych w art. 77 ust. 1 Konstytucji, przewidującym odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez niezgodne z prawem działania przy wykonywaniu władzy publicznej. Jest zatem konieczne aby już na etapie wnoszenia skargi jasno określone zostało z którym przepisem skarżone orzeczenie jest niezgodne. Ponadto „wady postępowania poprzedzającego wydanie skarżonego orzeczenia, wytykane w ramach podstaw, nie zawsze powodują niezgodność orzeczenia z prawem (por. art. 424⁴ k.p.c.), a jeśli nawet tak się dzieje, to przepisy wskazane jako naruszone w ramach podstaw nie muszą być - i często nie są - tożsame z przepisami (przepisem), z którym orzeczenie jest niezgodne”. Akceptując przytoczone stanowisko stwierdzić należy, że skarga powódki zawiera jedynie bardzo ogólnie wskazaną podstawę (zarzut naruszenia art. 932 § 2 k.c.), nie sposób natomiast znaleźć w niej jednostki redakcyjnej zawierającej wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest sprzeczne. W orzecznictwie (por. np. wyżej powołane postanowienie) przyjmuje się, że nie stanowi spełnienia wymagania

przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c. odwołanie się do podstaw skargi lub ich uzasadnienia, tym bardziej zaś nie spełnia ich potraktowanie obydwu elementów skargi jako jednego.

Skarżąca nie wykazała również w sposób należyty, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Z ustabilizowanego już orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że wymaganie to jest spełnione, gdy w skardze zamieszczony zostanie wywód, wykazujący, nie tylko, że w sprawie nie jest dopuszczalna skarga kasacyjna, ale także, że nie ma podstaw lub możliwości wniesienia skargi o wznowienie postępowania (tak np. postanowienie z dnia 17 sierpnia 2005 r., I CNP 5/05, OSNC 2006/1/17), ani innych „narzędzi procesowych” (w tym wypadku specjalnego środka funkcjonujące w postępowaniu nieprocesowym – art. 679 k.p.c.), a wywód taki jest zbędny jedynie wtedy, gdy skarżący dołączy do skargi odpisy orzeczeń dowodzących, że uruchomienie innych środków procesowych okazało się nieskuteczne (por. cytowane wcześniej postanowienie z 26 stycznia 2006 r.). Tymczasem skarżąca w skardze w ogóle nie ustosunkowała się do tych kwestii. Ograniczyła się jedynie do wyjaśnienia przyczyn dla których nie zaskarżyła postanowienia Sądu I instancji wskazując, że powodowała się przekonaniem, że Sąd orzeknie prawidłowo. Nie może zatem być wątpliwości, że nie wypełniła w sposób należyty wymagania stawianego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., bowiem nakazuje on – także w sytuacji, kiedy przedmiotem zaskarżenia jest orzeczenie sądu I instancji, wykazania, że jego wzruszenie w drodze innych środków prawnych nie jest możliwe. Ponadto subiektywne argumenty przytoczone przez skarżącą jako wsparcie tezy o wyjątkowości przyczyn, jakie spowodowały konieczność zaskarżenia orzeczenia sądu I instancji – to znaczy jej przeświadczenie, że sąd wyda prawidłowe orzeczenie – nie stanowią podstawy do przyjęcia, że taki wypadek zachodzi. Przyczyny zaniechania zaskarżenia orzeczenia zwykłymi środkami odwoławczymi muszą mieć źródła obiektywne. Do takich źródeł nie należy nieuzasadniony brak dbałości o własne interesy w toku postępowania sądowego, w którym wszak nie są wykluczone błędy i omyłki orzecznicze (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2008 r., IV CNP 217/07, OSNC Zb. Dodatkowy 2008/D/114).

Z przytoczonych względów skarga powódki podlega odrzuceniu na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.